Üksiknumber 5 senti

Tänast lehte 6 külge

Pealinna Teataja

Ilmub iga kolmapäeva ja laupäeva hommikul

TOIMETUS JA TALITUS: Tallinnas, Harju tän. nr. 29. Avatud kl. 9-st kuni kl. 2-ni p. l. Telefon 427-50. Väljaandja: Tallinna Majaomanikkude Selts. Trükikoja telefon 450-67.

TELLIMISE HIND: Tallinna Majaomanikkude Seltsi liikmeile: 1 aastaks 2.75 kr., 1/2 aastaks 1.40 kr., 3 kuuks 0.75 kr., 1 kuuks 0.30 krooni koos postikuludega.

Teistele tellijaile: 1 aastaks 4 kr., 1/2 aastaks 2.25 kr., 3 kuuks 1.20 kr., 1 kuuks 0.45 kr. koos postikuludega. Kuulutused: kuulutusküljel 5 s., teksti ees 8 s., tekstis 10 senti mm veeru laiuses.

Nr. 52 (419) **laupäeval, 10. juulil 1937.** **5. aastakäik**

Homme,
10. juulist

O. K. kohvik
baar
restoran
öölokaal

(kella 6-st)

avatud
peale põhjalikku remonti.

N. Boltov.

Ränk õnnetus Soomes

Eile kell 11 hommikul lendas õhku Suomenlinna kindluste laskemoona ladu, mis asub Helsingi lähedal.

Õnnetusel jai surma rida inimesi.

Päästearmee mabaõhu-jumalateenistus Rannamäel

Päästearmee korraldab oma esimeje juhataja pr. Molinde külaskäigu puhul mabaõhu-jumalateenistuse pühapäeval, 11. jkp., kell 16.00, Rannamäel.

Tallinna päev

Sõitis hobusele peale. Veoauto A-2104 juhile koostati protokoll ettavaatamatu sõidu pärast Poska tänaval, kus ta sõitis tänava ääres seisva veovoorimehe hobusele peale. Hobune sai raskeid vigastusi.

Must söögimaja. Paldiski mnt. 31-a asetsevas söögimajs leidus toiduainete kapis hallitanud leiba ja köögis rohkesti kärbseid.

Karistamisi Kesk-Kalamaja tänaval. 4 kodanikku võetakse vastutusele sõiduteel liikumise pärast ja 3 jalgratturit vales suunas sõitmise pärast Kesk-Kalamaja tänavl.

Protokolle turul. Liina Trepp müüs turul kalu ja tarvitas sissepakkimiseks vana ajalehepaberit.

Hilda Laigor kauples turul kõnnitee ääres lubamatul kohal munadega. Sama süüteo pärast võetakse veel vastutusele Joosep Bukšin ja Alide Gildemann.

Terastald!

Maailma parim saapatald! Kes soovib vabaneda kulukast pooldaldade vahetamisest, ostab ainult meie Terastald jalanõusid! Sellega saavutate paranduskuludes suure kokkuhoiu! Kindlapalgalistele järelmaks 3—4 kuud võimaldatud!
Terastald, Vana Posti 8, tel. 473-80.

Eesti Hüpoteegipanga

Tallinna kontor asub Harju 29

Pank annab pikaajalist pantlehelaenu linna kinnisvarade esimese obligatsiooni vastu.

Eesti Hüpoteegipanga 6% pantlehed on kasulikumaks raha mahutamise vahendiks. Pantlehtedesse mahutatud kapital kannab üle 6% aastas ja pantlehti võib tarbekorral raha vastu ümber vahetada.

Teatan lugupeetavale tellijaskonnale, et olen oma rätsepaäri senisest asukohast, MUNDI TÄN. 3, **üle viinud**

Harju tän. 45
Telefon 466-78

(Feischneri kohviku endistesse ruumidesse). Uues asukohas veelgi suuremat usaldust lootma jäädes

Rätsepaäri Frits Johanson

Alustades Tõrvala kaevanduse ekspluateerimist, lasen müügile mitmeti läbiproovitud kõrges kvaliteedis Eestis seni olemata aine

DIATOMIIDI (Kieselgur).

Selle mineraali leidumine kodumaal teeb võimalikuks selle väärtusliku aine kasutamise peale muude tööstus-tehniliste alade ka

ISOLATSIOONIAINENA EHITUSTES

lagede, väliis- ja vaheseinte, katusaluste j. m. täiteks soojuse hoidjana ja kõla summutajana.

Eestis leiduv diatomiit on võimas isolaator, ületades näiteks telliskivi soojusisolatsiooni võime kuni kümnekordselt, puu soojusisolatsiooni võime üle kahekordselt jne. Diatomiit on

tulekindel, tuld tõkestav, ülikerge, täitsa kahjutu

ning tema koosseis ega omadused ei muutu ajajooksul.

Diatomiit on looduslik soojuse hoidja ja kõla summutaja, mis oma

VÕIMSUSE JA ODAVUSE

poolest ületab praegu tarvitusel olevad kunstlikud segud.

Tellimisi võtab vastu ja annab lähemaid andmeid ja selgitusi Eesti diatomiidi kaevanduse peakontor, asukoht: Tallinn, EKA maja, tel. 479-29.

A. A. Pitka, Eesti Diatomiidi Kaevandus

Sellega on meil au oma lgp. ostjaskonnale teatada, et
oleme avanud uue osakonna
HARJU TÄN. 45.
TAPEEDILADU
A. Markus & H. Seezen
TALLINN, Viru 19. TARTU, Võidu 1.

Tapeedi ja linoleumi erikauplus
Pikk t. 14, Tallinn. Telef. 435-15.
Moodsaim, suurim valik, nõudlikem tarvitaja rahuldub!
Tapeet, „Enso" papp-tapeet, papp mitmet seltsi. Linoleum, linoleumvaibad ja -linikud, poonimise vaha, harjad jne.
ED. KRIVELKOT.

Teatame lugupeetud ostjaskonnale, et oleme avanud uue
osakonna Tartu mnt. nr. **27**
tel. 315-28
ning palume ka sellele ärile oma usaldust üles näidata
Lugupidavalt
A-S. EPHAG,
Tallinn, Harju tn. 41 • Narva mnt. 42 • Tartu mnt. 27

TAPEETE
suures valikus:
SOOME, LÄTI, SAKSA, BELGIA
ja INGLISE VABRIKUIST soovitab
FR. MARTINSON, TALLINN,
Tartu mnt. 1 Kõnetr. 314-00

Metsateadlased Tallinnas

Reede hommikul saabus Tallinna 40-liikmeline metsateadlaste ekskursioon Lätist ja Leedust. Õhtuse rongiga sõideti Tartu, kus tutvunetakse Alatskivi, Saare ja ülikooli metskondadega. Sarnane naaberriikide metsateadlaste ekskursioon on esmakordne.

Huwirong Tartust 11. skp.

Tartust Taewaskotta. Minek Tartust 8.30, Taewaskotta tulek 9.36. Tagasi Taewaskojast minek 20.10; Tartu tulek 21.27. Sõiduhind 70 senti. Halwa ilma puhul rong ei wälju. Sõiduks klassiwagunid.

Majaomanike osa kodukaunistamistöös

Kodukaunistamistöö on olnud meie majaomanikele alati südamelähedaseks asjaks. Päribes maailmasõja ja wabaduswõitluse järele kõige wiletsamasse olukorda wiidud majapidamised, hakkasid majaomanikud laheduste olude saabumisel suurt rõhku panema kodukaunistamise alale. Esmajoones tuli paratamatult leppida hädawajaliste parandustöödega, kohendada ja lappida, et wähemalt hoida ära elamute lõplikku kokkuwarisemist. Aastaid kestnud sõjaolukord ei wõimaldanud ju kuigi suurel määral elamukultuuri arenguk, seegi, mis oli loodud, ähwardas häwida. Sõja järelaastail pidi olude sunnil esmajoones hoolitsema kodanike ulualuse eest, looma suure kiiruga kortereid tuhandeile perekonnile, kusjuures paratamatult kõik ei toimunud alati nõnda, nagu see oleks pidanud toimuma. Pealetükkiw ehitustempo oli niiwõrd kiire, et tollal ei saadud mõeldagi kõigile üksikasjule, mis kodukaunistamise mõttes oleksid olnud wajalised.

Meie warajasem iseseiswusaegne olukord ehitustegewuses ei wõimaldanud kodukaunistamise töös suuri tulemusi seetõttu, et meil puudus süsteemikindlus nii üksikute elamute kui ka terwete linnaosade rajamisel.

Seniste tulemustega wõib siiski jääda rahule. Meie linnad on rikastunud paljude uute ehitustega, mis pakuwad soodsaid elamiswõimalusi ja oma kauni wälimusega on uhkuseks meie wõrsuwale elamukultuurile. Wõime märgata, et iga aastaga olukord selles osas paraneb. Kauneid maju püstitatakse aina juure, kõikjal korrastatakse ja luuakse iluaedu ning rohelist muru majade ümbrusse.

Peame wõtma arwesse, et seniseid tulemusi elamukultuuri tõstmisel majaomanik on kannud ise oma õlul. Waatamata sellele, et suure kiiruga oli tarwis muretseda eluaset linnadesse kogunenud elanikkonnale, puudus majaomanikul igasugune soodustatud wõimalus, kõnelemata ainelisest toetusest, uute elamute püstitamiseks ja wanade korrastamiseks. Ka praegustes oludes on majaomanikul wõimalus kodukaunistamise sihte ja ülesandeid arendada ainult sel määral, kuiwõrd keegi seda oma õlgadel suudab kanda. Keegi ei saa majaomanikule teha ettekeiteid, et temal puuduks tahe midagi sellel alal teha, waid wastupidi, meie rõhum enamus majaomanikke on tegelikult näidanud, et nad seisawad kodukaunistamistöös esirinnas.

Alanud kodukaunistamise hoogtööle on majaomanike pere suureks rõõmuks tulnud kaasa ka laiemad ringkonnad, alates kodanike ringkonniga ja lõpetades ametiasutuste ja omawalitsustega. Just wiimaste kaasatulek kodukaunistamise hoogtööle on kõrwaldanud selle ebaloomuliku olukorra, mis meil walitses ja kodukaunistamise tööd pidurdas. Majaomanik rabeles ihu ja hingega oma maja ja ümbruse kaunistamise ja korrastamise alal, kuna samal ajal omawalitsuste, riiklike ning teiste ametiasutuste ehitused oma wälimuselt ja korrashoiult jäid rohkem joowida. Oli saanud nagu kombeks, et linna- ja teiste asutuste hooned pidid teistest erinema oma luitunud wäljanägemisega, lohakuse ja kroonulikult puise ümbrusega või jälle ajast ja arust läinud müügi- või mõnede teiste puhade ja puhakeste näol.

Ka uute ehituste alal ei ole senini ja ka praegu omawalitsuste või teiste ametiasutuste poolt loodud eeskujupakkuwamaid hooneid, weel wähem selliseid, mille juures wõiksime ütelda, et need on rajatud eeskujuks praegusele ja tulewastele põlwedele.

Needki tähelepanu-äratawamad ehitused, mis seni püstitatud, on sündinud majaomanike eraalgatusel ja riisikol, mõnigi kord isegi arwestamata jättes tasuwuse ja tulukuse küsimust. Kahtlemata wõib areneda ja kindlasti ka areneb edaspidi suuremas ulatuses tarwilik tähelepanu kaunistuslikule küljele, kuid ikkagi on see wõimalik sel määral, mis wastab meie olukorrale, ja kuiwõrd suudetakse lahendada neid asjaolusid, mis kaunistustöös wõiwad sünnitada takistusi. Majaomanik on alati kaunistamis-hoogtööle walmis, on seda tööd kümneid aastaid teha püüdnud ja püüab seda tööd jatkata oma parema arusaamise ja igaüks oma jõu kohaselt ka edaspidi.

B. J.

45 aastat tegew Tallinna Wabataht. Tuletõrje ühingus

Koos ühingu 75-a. juubeliga pühitseb tuntud selts-konna- ja awaliku elu tegelane Friedrich Wahtmeister oma 45-aastast tuletõrjuja juubelit.

Friedrich Wahtmeister.

F. Wahtmeister sündis 25. okt. 1872. a. Hanilas, Läänemaal. Juba noorena lahkus ta isakodust ja algas õpinguid suurematcs kaubamajades Wenemaal. 1901. aastal siirdus tagasi Tallinna, kus alul töötas raamatupidajana. 1906. a. alustas iseseiswat äritegewust S. Tartu mnt. nr. 1, kaubeldes rauа- ja ehitusmaterjaliga.

Oli Tallinna Kaupmeeste Seltsi asutaja-liige, Ulerikliku E. Tuletõrje Liidu asutaja ja juhatusliige. Tegew wabatahtliku tuletõrje alal 45 aastat.

Omakaitses ja kaitseliidus tegew olnud algusest peale. Eesti Punase Risti eluaegne liige. Tallinna Majaomanikkude Selts juhatusliige ja praegune rewisjonikomisjoni esimees. Tallinna Meestelaulu Selts liige ja Kaubanduse Ühispanga nõukogu liige.

Omab Tuletõrje Liidu kõrgema hoolsusmärgi, 1. ja 2. järgu kuldristid, 5. järgu Kotkaristi ja rida teisi hoolsus- ja teenetemärke wälismaalt.

Fr. Wahtmeistrit tunneb iga tuletõrjuja. Alati näeme teda täie innu ja andumusega kaasa töötamas kõikjal, kus wajatakse abi seltskondlike huwide ja ürituste algatamisel ja teostamisel.

Soowime juubilarile weel pikki aastaid tema elutöö jatkamisel.

Tuletõrje ajalooliselt arenguilt wanas Tallinnas

Majaperemehe ülesandeid ja kohustusi tulekahju korral. Wanas määruses öeldakse: „Perremees ja perrenaene ei pea oma perrele lubba andma lahti põllewa küünlaga egga piro — lampiga pöningi ehk keldride sisse minna"

Tallinna linnal, tema tuhande-aastasel kestwusel, on olnud tegemist wägagi raskete tuleõnnetustega. Mitmel korral on maani maha põlenud linn kogu oma kloostrite ja kirikutega ning linna ümbruses asuwad alewid. Kuid linn on jälle üles ehitatud ning tuleõnnetuste wältimiseks on panduд maksma uued waljud määrused. Kõik uuendused tuletõrje alal, mis omal ajal leiutatud, on wõetud tarwitusele ka Tallinnas, kusjuures alati on püütud pidada sammu ajaga.

Tallinna linna arhiiwis säilinud tuletõrje ja tulekaitse määrustest nähtub, et Tallinnas walitses tuleõnnetuste wastu wõitlemiseks kindel kord juba 4 kuni 500 aastat tagasi.

Juba 1555. a. määruses räägitakse tuletõrje abinõudest, redelitest, tulehaakidest ja ämbritest. Juba siis tegutsesid jaoskonna-härrad ja brandmeistrid, kuid puudusid pritsid. Jaoskonnaülemad ehk, nagu tollal nimetati, jaoskonna härrad, määrati rae poolt ja nemad igaüks oma jaoskonnas kutsusid ausate ja lugupeetud kodanike hulgast ametisse neli brandmeistrit, kusjuures selle ameti wastuwõtmine oli kohustuslik. Brandmeistrite ülesandeks oli tulekahju korral kõigi kodanike appikutsumine, neile hea nõu ja juhatuse andmine ning appitulnud rahwa päästetöödele rakendamine.

Tuletõrje-abinõud olid jaotatud igas jaoskonnas mitmesse paika. Redelid ja tulehargid pidid olema nii üles riputatud, et neid hõlbus oli maha wõtta. Raekojas pidi alatiselt olema walmis 300 weeämbrit, 12 waset ja 6 puust pritsi, mida tuleõnnetuse korral andis wälja raekoja majawalitseja, ja nimelt ainult neile kodanikele, kes neid hästi mõistsid kasutada ja korralikult tagasi tõid!

Tallinna linnal oli ka üks suur weeprits, kuid see oli nähtawasti nii ränk, et seda suudeti wälja wiia ainult suurema tulekahju korral paar korda aastas. Pritsi wiis raekoja majawalitseja hobustega tulekahju kohale ja ušaldas selle kirwemeeste wanemale, kes hoolitses ka weekandjate eest. Selleks olid kohustatud kõik ametimehed, nagu kaalumehed, kandjad, mõõtjad, soolatagujad ja teised. Kes oma kohust ei täitnud, langes walju karistuse alla.

Iga aus kodanik pidi kuiwal suweajal hoidma pööningul ühe weega täidetud nõu, mida täitis teenija.

Tule puhkemisel löödi raekoja tornis tulekella. Samuti olid walwel kirikute kellamehed ja surnumatjad, kes hoolitsesid alarmi eest. Iga korralik ja aus majaperemees ja perenaine pidid alati, wara ja hilja, oma pere üle walwama ja neid mitte lubama minna küünlawõi peerutulega wõi kõrwikuga pööningule, talli wõi mujale tuldkartwasse kohta. Enne öörahu saabumist pidi tuli hoolega kustutatama ja pööninguluugid suletama.

Korstnaid tuli pühkida 4 korda aastas. Korstnapühkijad olid kohustatud aasta jooksul kõik korstnad ja suitsutorud järele waatama ning leitud wigadest ja puudustest teatama jaoskonnaülemale, kes pidi inimesi manitsema asjade kordaseadmisele. Wastuhakkajat karistati waljusti.

Kui tulekahju paisus nii suureks, et enam ei aidanud mingi abinõu, ja pidi lammutatama ümbruskonna elamud, siis kutsuti kohale bürgermeistrid ja kõik raehärrad, et ühiselt otsustada, mis teha.

Kelle hooletuse läbi tuli lahti pääsis, see oli sunnitud tasuma kõik tekkinud kahjud ja lisaks 100 taalrit trahwi, või kui tal seda ei olnud, siis linnast lahkuma. Kes lugeda ei osanud, nendele loeti iga aasta uued määrused ette ja neid tuli anda edasi tulewastele põlwedele.

1797. aastal täiendati tulekaitse määrust, millest awaldame allpool ühe wäljawõtte muutmatul kujul:

„Aksi maia perremees ehk perrenaene ei pea omma perrele lubba andma lahti põllewa küünlaga egga piro — lampi ehk tõrwa küünlaga, egga mis nende sarnane on, heina, egga muu pöningi egga tallide ehk keldride sisse minna; waid neid käskake kowwaste, et nemmad weikesed maialatternid ennesele peawad murretsema ja omma perred sundima, et nemmad neid keigis nisugustes kohtades peawad prukima: ühtlasse neid kowwaste keeldes, et nemmad mitte ei pea põllewa tubbako piipudega maias hulkuma, egga tulletukkidega ulitsatte ülle minnema. Ni pea, kui järrele kuulades teada saab, et üks maia perremees ehk perrenaene holetusse pärrast mahha on jätnud omma perrele sedda kowwaste kinnitada, siis tulleb tedda se eest kohto ette kutsuda ja kohhut mõista temma peäle seddamööda, kui temma süü on, nenda kui temma peälegi weel selle kahjo eest peab seisma, mis sest ehk tulleb. Kui agga perre holetusse pärrast wanematte kelust ei holi, siis tulleb neid se eest keppidega nuhhelda."

Tulekahju korral oldi kohustatud tulekahjule tulema kirweste ja pootshaakidega, et tarbekorral tule lewimise piiramiseks lammutada maju ja ehitusi.

Tulekahju oli wanasti nii suur ja ränk õnnetus, et selle likwideerimiseks tuli panna liikwele peagu kogu linn.

Linnajaos, kus puhkes tulekahju, pidid majaomanikud wõimalikult alumistele akendele asetama põlewad küünlad, et walgustada teed. Iga majaomanik oli kohustatud saatma õnnetuskohale ühe mehe, kellel kaasas kaks plekist märki, millest ühel tähendatud maja nr. ja teisel selle abinõu märk, mis ta pidi kaasa tooma. Tulekahjul andis ta selle märgi üle politseikomissarile, kes üles märkis, kes on ilmunud ja kes puudub, et süüdlasi karistada.

Suuremad majad pidid andma kolmesüllalise redeli, mis ei tohtinud olla raskem, kui et kaks meest seda jõudsid kanda. Weel pidi iga majaomanik andma ühe kirwe, ühe nahkämbri, ühe raudlabida, raudkonksuga nööri ja laterna.

Tuletõrje organisatsiooniline liikumine.

Esimese wabatahtliku tuletõrje asutas pikselwarda leiutaja — Benjamin Franklin aastal 1738. Washingtonis. Teiseks wanemaks tuletõrjeks wõime pidada 1788. a. asutatud Tallinna Mustapeade wabatahtlikku tuletõrjekomandot, kellele kuulub ka esimene tuletõrje prits, mis osteti aastal 1806.

Majaomanike tähtpäevi

Mikkas, Hans 11. juulil 1857. a.
Katlasep, Johannes „ 1888. a.
Tammesalu, Jaan „ 1890. a.
Lööwe, Rein 12. juulil 1894. a.
Böttker, Oskar „ 1882. a.
Simonlatser, Hans „ 1876. a.
Kangur, Henn „ 1873. a.
Martin, Jüri „ 1881. a.
Trump, Johannes „ 1893. a.
Joa, Jaan „ 1860. a.
Robarh, Gustaw „ 1874. a.
Wendt, Aleks „ 1888. a.
Kalmo, August 13. juulil 1892. a.
Jakowtshuk, Temjan „ 1872. a.
Rist, Aleksander „ 1896. a.
Tohwer, Weera 14. juulil 1892. a.
Samlas, Mihkel „ 1857. a.
Kosjukin, Andrei „ 1871. a.
Neudorff, Peeter „ 1874. a.
Jürgenson, Aleksander „ 1889. a.

Praktilisi juhiseid eesaedade rajamiseks

Eesaed annab majale esinduslikku ja kauni välimuse

„Pealinna Teatajale“ kirjutanud põllutööministeeriumi aianduse-mesinduse nõunik A. Prima

Eesaed Tallinnas, Wiedemanni 7. Maja omanik J. Wolf.

Majaomanik Kalpuse aed, Tallinnas, Weizenbergi 23.

Osa majaomanik A. Kapsi aiast, Tallinnas, Wiedemanni 13.

Linnades on maja eesaed peamiseks koduümbruse osaks, millest peegeldub mõõrale — mööduvale hoolitseva majaperemehe kultuurilisus ja mis annab ühtlasi ümbrusele ja majale tema esinduslikku välimuse ja kauniduse. Peale eelnimetatu on eesaed tähtis tolmuandma pinna vähendajana; sellepärast peaks ehitusjärelevalve asutuste poolt püstitatama nõue, et igal võimalikul juhul maja tuleb ehitada niiwõrd tänawast eemale, et oleks võimalus asutada ja rajada eesaedu. Eesaedade plaanid ja tarade kawandid peaksid kuuluma järelevalve korras kinnitamisele ühes majaplaaniga. Mõnes moodses linnas on eesaiad loetud awalike ilupaikade juure kuuluwaiks ning nende eest hoolitsewad wastawad omawalitsuse ametimehed! Sellistes tulewikulinnades on eesaedade kultuur wäga kõrge ja linnade tolmamine wähendatud minimaalsuseni, ning on kadunud tolmune üksluisus, linnad on kui suwituskohad. Ka meie pealinn peaks püüdma sinna poole.

Järgnewalt puudutan üksikuid tähtsamaid momente eesaedade rajamisel.

Eesaia piirded.

Et wältida eesaedade tallamist ja meie inimestesse nii sissekaswanud „ülejooksmist“, on tingimata eesaed tarwis taratada. Kuid juba taratamisel tehakse esimesi ja suuremaid wigu. Tara peab waid takistama ja hoiatama ettewaatamatut, kuid ta ei või mingil tingimusel warjata eesaeda tänawa poolt ja muuta selle nähtamatuks, sellepärast ei wõiks üle 1 m. kõrged tarad üldse tulla arwesse eesaedade taratamisel. Meie eesaiad on sageli wäga kitsad ja kui nad on warustatud kõrgete taradega, siis rikutakse saadaw mulje täielikult, seda enam, et kõrge tara rikub ka ehituse üldmuljet. On eesaed waid 2—3 m. lai, siis ei wõiks tara olla isegi 1 m. kõrge, waid oleks küllaldane kuni 0,50 m. kõrgune tara. Tänawate ühtlase mulje saawutamaseks oleks tarwilik, et wõimalikult ühe tänawa tarad olekski ühtlase ehituswiisi- ja materjaliga ning enam-wähem ühtlase kõrgusega. Eesaedade juures ei taha hästi sobida kõrged tarawärawa kaared ning need tulekski ära jätta. Tara wärwus peab sobima maja wärwusega.

Eesaia piirdeks sobiwad hästi põõsastarad ja neid tuleks suuremal määral kasutada.

Sobiwate taimedena

wõiks siin nimetada ligustrit, läätspuud, jasmiini, wiirpuud, tuhkpuud, magesõstart, kusjuures nad istutakse ühe- wõi kaherealisena, wahekaugusega 30 kuni 40 korda 30—40 sm. Pärast istutamist alati otsekohe kärpida, s. t. wähemalt pool kaswude pikkusest maha lõigata. Lõikamist teostada nööri järgi ja ühtlaselt. Wäga sobiwad on põõsad ka koos puit- wõi traatwõrk- wõi mõne muu tara liigiga. Põõsastara on ka ideaalseks wahendiks eesaia lahutamisel õuest wõi intiimaiast.

Dr. Bernakoffi aed Tartus. Aed on rajatud 3—4 aastat tagasi alpitaimedest.

Teed eesaias.

Suurimaks pahaks meie aedade rajamisel on teede üleküllus, mis erifi kujukalt mõnel pool esineb eesaias, kus kogu eesaia pindala on liiwateede wõrguga muudetud närtsulisteks lappideks. Teid wõib eesaias olla waid kõige hädawajalisemad, s. o. juurepääsuks majauksele ja juurepääsuks õue. Need teed peawad olema aga tehtud head ja kindlad. Suurema eesaia korral wõiks weel tulla arwesse ka ringtee. Tee peaks olema ka maja seina ääres, juhul, kui seal ei soowita kaswatada wääntaimi seina katteks. Nende kaswatamise korral peaks tee olema wähemalt 50 sm majaseinast eemal. Teede laius peab wõimaldama waba liikumist, s. t. jalgteed mitte alla 1,50 m ja sõidufeed 2—3 m laiad. Juhul kui soowitakse eesaeda mõnel otstarbel weel tingimata rada (pink, laud), siis wõiks olla waid kiwiplaaf-rada, mis on walmistatud nii, et kiwide wahel wõimaldaks rohu kaswamine, nii ei tiku esile surnud kiwid, waid rohuwaip on terwe ja ühtlane. Kiwiplaatide kestkohad asetatakse tawaliselt 60 sm üksteisest, need plaadid ei pruugi olla ühtlase kuju ja wormiga, ka nende asetus ei pruugi alati olla täiesti korrapärane, mille läbi saawutatakse juurem maalilisus. Teede kantiminegi on meil suureks walulapseks. Et teede serwade mahawarisemist takistada, siis sageli asetatakse teede äärtele walgeks lubjatud kiwid, mis wõiwad wältida küll teeäärte warisemist, kuid ühtlasi muudawad kogu eesaia maitselagedaks. Hoidutagu selleşt igal juhul! Otstarbekam ja ilusam teeäärte kantimine on kas murumättaga, madala põõsastaraga (kuni 40—50 sm kõrge) wõi lilledega. Sobiwateks taimedeks põõsastarana wõiksid siin olla liguster, ebaküdoonia (talweks katta), põõsasmaran, ibeeris, igihali, neid istutada wahekaugusega 20—25 sm ja ühelt realt.

Muru eesaias.

Eesaia tähtsamaks osaks on muru, mis oma rohelisusega loob elamule rahuliku ja sobiwa raami. Muru külwates peab aga enne hoolikasti maa ette walmistama ja wabastama juurumbrohtude juurtest. Ettewaatlik peab olema ka mulla pealewedamisel, et mitte sellega ei satuks eesaeda seemneumbrohud, milledega samuti raske wõidelda. Et muru saaks ilus ja ühtlane, selleks tuleb kogu eesaia pindala muuta täiesti tasaseks ja ühtlaseks. Muru külwil ei tule millalgi olla liiati kokkuhoidlik mu-

(Järg 4 lht.)

Orto

Odavad kodumaa muldvärvid

pruunid
punased
kollased

Kauplused:

Narva mnt. 19
(Urla maja)

Pärnu mnt. 6

Kontor ja ladu:

V. Karja 1 Passaaž

TELEFON 430-88

Praktilisi üksikasju kodukaunistamistöös

Eeskuju pakkuw tagahoowide puhastusaktsioon Stokholmis. Plankude asemel roheliseд hekid. Rohelised murud igale majale. Kaunistamistööde korraldamine rajooni heakorra komiteede kaudu

Puudutades üksikuid kaunistamise töid meie linnades, tuleb pidada soowitawaks majaomanike ekskursioonide korraldamist naaberriikidesse, et wastastikuste tähelepanekute kaudu tutwuneda teiste maade saawutustega. Meie oludes rakendust leidwaid tähelepanekuid wõiksid pakkuda eeskätt Soome, Rootsi, Taani, Hollandi ja teiste põhjamaade linnade üritused, mis wõetakse eeskujuks linnade korrastamiseks ja kodanike heaolu tõstmiseks.

Nii näiteks käib praegu Stokholmis ja Kopenhaagenis suurem aktsioon tagahoowide puhastamiseks kõrwalehitustest ja pindade koondamiseks suurematesse aiaüksusteks. On aeg, et ka meil hakataks radikaalselt kaotama kuure, pesuköökе jne. ning otsima wahendeid küttematerjalide j. m. paigutamiseks keldritesse wõi mujale. Kui ilma kõrwalhooneteta läbi ei saa, siis tuleks töötada wälja sobiwaid kõrwalhoonete paigutuse süsteeme ja kas-wõi asetada kuurid krundi küljepiiri ääre üksteise wastu, nii et nad ei warjaks maju ega takistaks waadet maja hoowiakendest aeda. Ka on mõeldaw kasutada kujad majade wahel madalate tulekindlate garaaš-kuuride ehitamiseks. Sel teel saawutaksime krundipindade rasionaalsemat kasutamist ja ühtlasi huwitawaid tänawaperspektiive kahe-kolmekordsete

Waasidega kaunistatud aed.

saawutada, kuid neid töid on täitsa asjatu ujaldada majahoidjale. Selleks on tarwis asjatundlikku, korraldawat arhitekti käst, kes kõrwaldaks need kuhad pireks peaks olema juba lähemate aastate jooksul leida radikaalseid abinõusid selle pahe kõrwaldamiseks.

Kodukaunistamise aktsioonile hoogu andmiseks Tallinnas ja teistes linnades on tarwilik rohkemal määral kaasa tõmmata ja rakendada aktiiwsele tegewusele majaomanikkonda, moodustades rajooni heakorra komiteid ja organiseerides kohalike juhtiwate organite kõrwal abiandmist tiheda nõuandlate wõrgu näol. Dipl. arh. **A. Käsper.**

Näide inglaste eeskujulikust aiast.

majade ridadega ühes ühekordsete madalamate wahelülidega. Kõrged keskaegsed piirded ja wärawad tänawa ääres on kaotanud juba ammu oma mõtte, aga mingi konserwatiiwse harjumuse pärast ehitatakse neid tihti weelgi. Lõpmatud plankude rägastikud üürimajade ehitusplokkide jees on tänapäewal otstarbetud, niisama nagu juba enamasti kõrwaldatud „kurjad hoowikoerad“.

Plangu ja koera ülesandeid, kui ei jõuta weel ühisaedadeni, wõiksid täita edukalt rohelised hekid okasroosidest wõi akaatsiaist — nende istutamine ja korrashoid nõuab wäiksemat kulu kui plankude ehitamine.

Loobudes majadewahelisest kujaplangust tänawa ääres, awaneks wõimalus kujundada neist muidu kaotsiläinud pindadest wäikesed aiakesed muruga ja paari õitsewa põõsaga. Koos eesaiaga wõiksid need tunduwalt rikastada tänawapilti lahtise ehituswiisiga rajoones, kuna kahest 4-meetrilisest kujast sissesõidu kohal kujuneks kahele majale ühine õu.

Ulatähendatud ja sarnaseid ümberkorralduši on wõimalik ja soowitaw teostada mitte üksikult, waid koos terwete kwartaalide wõi tänawate wiisi. Seda rabawam ja nakatawam oleks saawutatud tagajärgede mulje.

Selleks on hädasti tarwis wastawat rajooni organisatsiooni.

Mis puutub sasaadi küsimusse, siis on siin hea tahtmise juures wõimalik tihti üsna wäikeste kuludega ja ka ilma kapitaalsete ümberehitusteta palju sipuudust, mis suurel määral halwastawad hoone üldmuljet ja sellega suruwad alla tema wäärtust.

Halwaks kombeks on meil kujunenud ka alustada ehitusi ja siis jätta neid poolwalminult aastakümneteks papirabalates ilusema. Linnawalitsuse ja majaomanike organisatsioonide kui ka kodukaunistamise komiteede ühiseks mu-

Meil pole karta põletustj.,sest meil on

Eukutol!

Promonta Export Co. m.b.
H. Hamburg

Ainuesind. Eestis: A/S Ephagi laboratoorium Tallinnas.

Uudiseid majapere-naisele

Teraspleksist lilletaast.

Kõigiti otstarbekohane on teraspleksist lilletaast sisjepanduд alusega. Seda wõib asetada ka tarwitatawasse puust lilletasti, kaitstes nii puud mädanemise eest. Wäljawõetaw alus, millesse pikuti on lõigatud lõhed, joodustab liigse kastmiswee ärawoolu, mis tasti põhja tehtud ärawooluforukeste kaudu juhitakse nii, et wesi ei määriks majaseina. Kastid tehakse umbes 14 sm kõrged, 16 sm laiad ja 40—100 sm pikad.

Uus prügiämber.

Jäänete kogumiseks köögis on leiutatud sobiw prügiämbri worm, mis koosneb kolmest osast: tawaline jääneteämber kaanega, selle alla kinnitatud põhjaämber ja lisakoguja. Tuhk, paberitükid ja tarwitamiskõlbmatud esemed rändawad tawalisse jääneteämbrisse, kartuli- ja muud koored ning köögijäänеd põhjaämbrisse ja wanametallid lisakogujasse. Jääneteämber ja põhjaämber on ühendatud. Jääneteämbrit wõib kanda koos põhjaämbriga, wõib aga jääneteämbrit pisut keerates seda ka wiimasest lahutada. Wäike lisakoguja ühendatakse waid tarwiduse korral.

Huwironge pühap., 11. juulil

Huwireisijate weoks määratakse täiku alljärgnew huwirong:

Tallinnast Keila. Minek Tallinnast 9.30, Nõmmelt 9.48, Keila tulek 10.19. Tagasi Keilast kell 20.25; tulek Nõmmele 20.53, Tallinna 21.07. Sõiduhind 50 senti.

Eesaedade rajamisest . . .

(Algus 3 lk.)

ruseemnega, seda tuleb külwata 30—40 grammi ühele ruutmeetrile. Seemne ostmisel muretseda seemne liigid üksikult ja need ise segada. Meie seemnеärid pole weel kahjuks alati jõudnud niikaugele, et nende poolt walmissegatud segud oleksid tarwitamiskõlbulikud. Kuid muruseemneid walides peab hoolega silmas pidama kohalikke tingimusi (muld, niiskus, päikesepaiste). Näpunäiteid murusegude koostamiseks, ka linnaoludes, wõib leida broshüürist „Maakodu ümbrus kaunimaks“, hind 10 senti.

Lilled eesaias

wõiwad eesaiale suurel määral anda juure elawust ja wärwi, kuid neid walides ja asetades peab teadlikult talitama. Üldiselt rohelise muruga sobiwad kõik lilled, kuid mitte maja wärwuse ja ehitusstiiliga, sellepärast peab siin talitama äärmiselt teadlikult ja wastawalt kohalikele oludele. Lillepeenrad ei wõi olla aga millalgi eesaias kõrgemad üldisest murupinnast, samuti ei wõi nad olla kanditud näotute kiwidega ega pudelipõhjadega! Lillepeenarde kuju olgu lihtne: ristkülik, kolmnurk j. t. Lilled asetatagu wärwiliste laikudena, s. t. ühte rühma rohkesti ühtewärwi ja -liiki lilli. Tähelepanu wääriwad nii suwi- kui ka püsililled, sest linnades on wõimalik tarwilisel määral saada istikuid. Püsililledе kasutamine aga on mõnel määral mugawam. Wäga kaunilt ja hästi sobiwad murule sibullilled nagu **scillad, krookused, tulbid, nartsissid** j. t., kusjuures neid ei tule asetada murule mitte korrapäraste ridadena, waid juhuslikult „külwatuina“. Wäikese eesaia korral lilled sobiwad sisekäigutee ääre. Asetatakse aga lilled muru keskele, ärgu siis tehtagu sinna mingeid liiwatatud ega kruusatud teid, äärmiselt juhtigu meid sinna waid kiwiplaatrada, parem kui sellegi ajet täidab haljendaw muru. Lilli asetades jälgida wärwide kooskõla.

Alupõõsad ja -puud

on tarwilikud eesaia mitmekesistamiseks suurema aia korral, wähemas eesaias nendest wõiwad kuuluda sinna waid madalad ilupõõsad. Millalgi ei wõi aga suuri ilupuid istutada põõsastarasse, mida kahjuks sageli tehakse. Ilupõõsastest määriwad tähelepanu esmajoones õitsewad põõsad, eesaia mitmekesistamiseks on kohased ka kaunite wiljadega, kirjulehelised leht- ja madalad okaspõõsad (kadak, elupuu). Õitswatest põõsastest nimetagem siin: forsüütia, punaselehеline thunbergi tuherpuu, aedhortensia, tatari kuslapuu, jasmiinid, madal mandlipuu, kolmehõlmane mandlipuu, aedroosid, lõhnaw wabarn, enelad, sirelid, lumepall. Kaunite wiljadega põõsastest sobiwad eriti **sajakoorne, lumimari** j. t. Okaspõõsastest määriwad tähelepanu nii lamawormid kui ka püstakud (wirgiinia kadak). Suurtest puudest passiwad eesaeda sellised, mis ei kata kinni maja üle teise korra akende, ka siingi tuleks anda eesõigus alati haljastele okaspuudele wõi lehtpuudele (hobukastan), wõi jälle kenawõralistele, nagu kask, pärn j. t. Wäikese eesaia korral tulewad arwesse eriti **aedwormid** nagu **halapuud** (halakask, halasaar, halajalak j. t.), **kerapuud** (kerasaar, keraläätspuu, kerawiirpuu) ja püramiidpuudki, kui seda lubab maja ehitusstiil. Kõiki neid asetades peab olema materjali käsitajal hea materjali tundmine ja arenenud maitse.

Taimmaterjal on oma iseloomult

wäga mitmekesine,

alati on wõimalik leida sobiwat antud olukorras, kuid siin peab olema teadlik seda walides, sellepärast on tänuwäärt, kui majaomanike organisatsioonid oma liikmeskonnale awaksid wõimaluse selle materjaliga tutwumiseks ja tema mitmekesiste kasutamiswiiside tundmaõppimiseks.

Eesaed on elamuruumi laiendajaks, seega elamu osaks, ta on suureks eestoaks majaelanikele, mis neid wiib rahulikku ja mugawasse koju, wiib eemale tolmusest tänawast ja asfaldist, sellepärast on eesaedade korraldamise küsimus tähtis ja peab olema südamelähedane esmajoones majaperemehele, kuid ka linna mälispidise ilu ja kauniduse eest hoolitsejaile.

Tuletõrje suurpidustused Tallinnas

Tallinna Wabatahtliku Tuletõrje Ühing 75-aastane. Tuletõrje juubeliparaad Wabaduswäljakul pühapäewal kell 12.

10. 11. ja 12. juulil pühitseb Tallinna Wabatahtliku Tuletõrje Ühing oma 75-a. juubelit, mispuhul peetakse suuremad pidustused wälisküläliste osawõtul. Külalisi on oodata Soomest, Lätist, Poolast ja Belgiast ning kõikidest kodumaa linnadest. Pidustuste puhul peetakse ka esimene suurem tuletõrje näitus.

Juubelipidustused algawad laupäewa warahommikul külaliste wastuwõttudega Balti ja Sadama jaamades, kuhu riwistub ka aukompanii orkestriga. Kell 11.30 sõidetakse tuletõrje kalmistule Rahumäele, kuhu wäliskülalised ajatawad pärgi. Kell 13.00 on tuletõrje näituse awamine tüfarlaste kommertsgümnaasiumi ruumes Pärnu maanteel. Näitusel on huwitawaid wäljapanekuid tuletõrje ajaloost ja ühingu tegewusest, üksikute jaoskondade tegewusest, era- ja omawalitsuste tuletõrje tööst. Tallinna Mustapeade Klubi, mis teatawasti on wanemaid tuletõrje ühinguid Euroopas, on pannud wälja 140 aastat wana 1. käsipritsi. Paldiski tuletõrje esitab omaaegse kahuri, millega anti signaali tuleõnnetuste korral. Narwast on toodud nahkpanged, mida 17. sajandil kasutati tulekustutamiseks wee kandmisel. Uuemate leiutustena on Tartu tööstur konstrueerinud mootorratta külge mootorpritsi, mis kiire liikumiswõimaluse tõttu wõib osutuda heaks kaitseabinõuks. Wälisfirmade wäljapanekuist määrib märkimist Austrias leiutatud ja rohkelt tarwitamist leidnud õli, mis edukalt kustutab tuld ja wäldib tule tekkimist. Selle õliga kaetud ajaleht isegi ei põta tuld.

Laupäewa õhtul kell 19.00 on Tallinna Tuletõrje Brigaadi manööwer ja paraad Wabaduswäljakul.

Pühapäewane pidustuste kawa algab kell 9.00 hommikkontsertidega pritsimaja ja raekoja tornides. Tund aega hiljem järgneb juhatuse pidulik koosolek raekoja saalis, kus määratakse ühingu auliikmed, keda kinnitab juubeli peakoosolek kell 10.30 „Estonia“ kontsertsaalis.

Kell 12.00 on suur paraad jumalateenistusega piiskop Rahamäelt ja ülempreester Pätsult Wabaduswäljakul. Samas toimub ka ühingu uue lipu üleandmine.

Kell 15.00 on aktus Tallinna Põllumeeste Seltsi näituswäljakul, lipunaelte kinnitamine, hoolsus- ja aastamärkide üleandmine. Ametlikule osale järgneb ühine kooswiibimine umbes 1100 liikmele ja paarisajale kutsutud külalisele ühistes laudades näituswäljaku pawiljonides ning tants.

75 aastat on möödunud, mil Tallinnas pandi alus Wabatahtliku Tuletõrje Ühingule, wanemale tuletõrje organisatsioonile kogu tolleaegses suures Wenemaas. Aja jooksul on ühingu liikmeskond kaswanud ja nüüd, juubelipäewal, on juba 28 eriüksust 1100 aktiiwliikmega, seega suurim ühing Eestis.

Praegu kuuluwad ühingu juhtkonda esimehena A. Anderkopp ja juhatusliikmeina J. Toowere, F. Wachtmeister, T. Katzmann, A. Walm, E. Aunin, L. Einborn, H. Klau, A. Luht, E. Selwnik, H. Pokk, E. Wesilind, J. Kurg, G. Semiskar, R. Wellend, W. Tuisk ja R. Tamm.

Juubeli puhul hindas Tallinna linnawalitsus ühingu infensiiwset teotsemist 3 milj. sendilise kingiga, milline summa kasutatakse „hambarahaks“ uue pritsimaja ehitusfondi loomisel.

Wäljaandja: Tallinna Majaomanikkude Selts.

Wastutaw toimetaja: A. Nirk.

A/S. ROTERMANN'i tehased

end. Chr. ROTERMANN, asutatud 1829. a.

SUURVESKID ▼ LEIVAVABRIK
MEHAANIKA TÖÖKODA
KÜLMETUSMAJA

Ehitusraua osakond

Esindused: *OPEL -:- KRUPP -:- OLDSMOBILE -:- LA SALLE autod Continental kummid*

PEAKONTOR: Tallinn, Jaama tänav 1
OSAKONNAD: Tartus, Viljandis, Narvas

Sillutus-,

makadamtee-, radakivi- ja mullaplaneerimistöid võtan endale, võib ka oma materjaliga.

J. B. Kannikese 4—7, telef. 461-02 kuni kella 6 õhtul

Valmissegatud
värve
hoonete ja aedade värvimiseks 25 senti kilo. Majatarvete eriäri **„Saponia“** Tallinn, Müürivahe 10, tel. 483-42.

Lgp. majaprouad!

Suvi on täies hoos. Teie mitmedki sooviksite oma hoonetele remonti teha, kuid puudub asjatundja. Oleksin Teile nõu ja jõuga abiks.
Kirjutage slt.
„SPETSIALIST“ all.

ROOTSI TÕRVA
müüa. Originaals.-ehtsat (etiketiga), vaadi- ja kiloviisi. Turbaladu Jakobsoni t. 34, tel. 303-19. Kojuviimisega.

Veemõõtja
ja kanalisatsiooni
KAEVU
malm-
LUUKE
valmistab
Aivaz
TALLINN,
SOO T. 27.

Tööotsimised

Kojamehekohta

soovib lapsega, 35-aastane abielupaar. Tunneb puu- ja maalritööd ja aiatööd täielikult, mitte joodik. Slt. „414“.

Korteriotsimised

Intelligent, korralik, kindlas teenistuses naisametnik otsib nüüd ehk edaspidi

1-toal. korterit

köögiga või ilma, vaikses, korralikus majas.
Pakk. slt. „Täpne maksja“ all.

Korteripakkumised

1. jaoskond.

Graniidi 23—1, hoovim. Tuba köögiga poolkeldrikorral, elekter vesi ja kloset kojas. Päikesepoolne, 2 inimesele ära anda.

Vabriku 11—9. 2 tuba köögi ja esikuga II korral, elekter, vesi kojas, kloset kojas, vanniga.

Linda 4—4. 2 tuba köögi ja esikuga I korral, elekter, vesi ja kloset korteris, vann üldine, üür 35 krooni.

Malmi 6—2. Keldrikorter, elekter, vesi ja kloset kojas, üür 10 krooni.

U. Kalamaja 6—4. 3 tuba köögi ja esikuga I korral, elekter, vesi ja kloset korteris, üür 34 krooni. Päikesepoolne.

Valgevase 5—22, (küsida kojamehelt). 2 tuba köögi ja esikuga II korral, elekter, vesi ja kloset korteris, vann üldine, üür 35 kr.

2. jaoskond.

Gonsiori 17—9. Suurus 105 ruutm. 5 tuba köögi, teenijatoa ja esikuga II korral, elekter, vesi ja kloset korteris, vanniga. Keskküte olemas.

Narva 42 — kojamehelt. 2 tuba köögi ja verandaga I korral, elekter, vesi ja kloset korteris.

Narva 60—1. Suurus 28 ruuts. 6 tuba köögi, esiku ja verandaga aeda II korral, elekter, vesi ja kloset korteris, vannituba gaasivanniga. Köök gaasipliidiga, keskküte.

Kadriorus, küsida Luise 16—1. Väike korter ühele isikule ära anda. Hind 8,50 krooni.

3. jaoskond.

Lubja 7-a, telef. 314-30. (Lähemalt S. Karja 3, pesuriide kauplusest, telefon 437-11). 3 tuba köögi ja esikuga I korral, elekter, vesi ja kloset korteris, vanniga, omaette sissekäik, hoovimajas.

4. jaoskond.

Alevi 5—2. 2 tuba köögi ja esikuga II korral, elekter, vesi ja kloset kojas.

Koidu 104—7 ehk majah. Pärnu m. ligidal. 2 tuba köögi ja esikuga, elekter, vesi ja kloset korteris, vann üldine. Samuti ka 3 tuba vabanevad lähematel päevadel

5. jaoskond.

Endla 30—6. Suur tuba, köök ja esik uues majas, II korral, elekter, vesi korteris, üür 28 krooni kuus, ära anda.

Heina 15—3. Suurus 12 ruuts. 3 tuba köögiga I korral, elekter, vesi ja kloset kojas, üür 40 kr.

Oskari 60—1. Tuba pliidiga keldrikorral, elekter, vesi ja kloset korteris. Näha kella 5—8-ni õhtul.

Roopa 18—4, kojam. 3 tuba köögi ja esikuga II korral, elekter, vesi ja kloset korteris, vannituba, üür 45 krooni. Ümberringi päikesepaiste.

Sambla 5—1. 2 tuba köögi ja esikuga II korral, elekter, vesi ja kloset korteris, vann üldine, üür 30 krooni.

Toom-Kuninga 34—1. Tuba pliidiga I korral, elekter, vesi ja kloset kojas.

Vismari 38. 3-toaline korter, elekter, vesi ja kloset korteris, vann üldine.

6. jaoskond.

Kuninga 32—4. 2 tuba köögi ja esikuga III korral, elekter, vesi ja kloset korteris.

Toom-Kooli 2—5-a. 5 tuba köögiga I korral, elekter, vannituba.

Üksikud toad.

Endla 62-b—5 Tuba köögi tarvitusega ära anda uues majas. Näha peale kella 4.

Heina 15—3. Mõbl. tuba vanni tarvitusega ära anda.

Janseni 3—4. Preili soovib toakaaslast ametiskäijate preilide hulgast. Olemas vann ja keskküte.

Kana, teat. saab S. Karja 3—2. Mõbl. tuba, erasissekäiguga, ilma köögi tarvituseta, kohe ära anda.

Klaasingi 9—10. Kaasüüriliseks võib tulla korralik, kindlas teenistuses mees- või naisisik üksiku proua juure (kellel oma voodi).

Kopli 10-a—3, sissekäik Kopli 10 hoovil. Mõbl. ehk ilma mööblita tuba ära anda noormehele. Näha peale kella 5.

Kopli 44—5. Mööblita, erasissekäiguga, päikesepoolne, soe tuba ära anda. Näha kella 15—18.

Kopli 48—2. Intelligent, kindlas teenistuses härrale mõbl. tuba ära anda.

Kunderi 16—23. Üksik, korralik, kindlas teenistuses mees ehk naisterahwas võib saada kaasüürilisena omaette puhta ja päikesepoolse toa.

Malmi 3—21. Korralik meesterahwas võib tulla kaasüüriliseks.

Paldiski mnt. 32—2. Kaasüüriliseks võib tulla korralik isik.

Pääsukese 6—9. Kindlas riigiteenistuses meesterahwas, mittesuitsetaja ja kaine, võib kaasüüriliseks tulla wanema naisterahwa juure. Näha kella 2—8 p. l.

Rataskaevu 20—3. Suur möbleeritud tuba, erasissekäiguga, ära anda. Näha peale kella 2-te.

Sauna 8—5. Mõbl. tuba ühele ehk kahele ära anda.

S. Karja 4—12. Erasissekäiguga tuba üksikule härrale ära anda. Näha kella 10—11 e. l. ja 4—5 peale lõunat.

Telliskivi 52-a—3. Tuba ehk pool korterit uues majas kohe ära anda üksiku poissmehe juures (vannituba). Tulla peale kella 7 õhtul.

Uus 30—5, (hoovis II korral). Üksiku wene daami juure wõib kaasüüriliseks tulla korralik, teenistuseskäiw isik. Näha peale kella 4-ja.

U. Kalamaja 8—6. Korralik, kindlas teenistuses isik wõib kaasüüriliseks tulla puhtasse, kuiwa keldrikorterisse.

U. Tatari 5—3. Üksik, korralik meesterahwas wõib kaasüüriliseks tulla.

Vabriku 25—16, hoovim. Mööblita, erasissek. tuba ära anda.

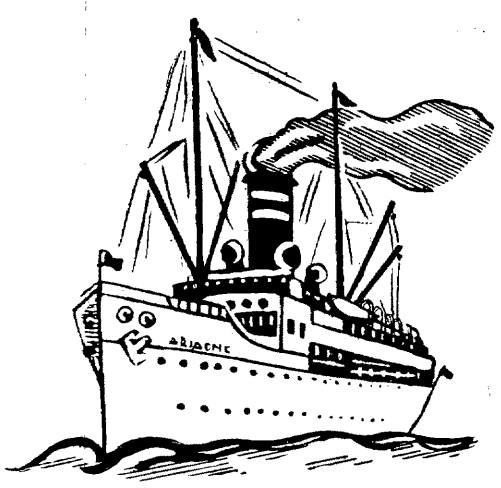
Vene 8—9. Wähese mööbliga, ehk ilma, päikesepoolne tuba 1—2 korralikule naisterahwale ära anda. Hoovipeal wiimane uks II korral.

Müümised

Soovitakse osta Tallinnas korras

maja,

hinnaga kuni 100.000 krooni.
Pakkumised slt. „Ostja 100“.

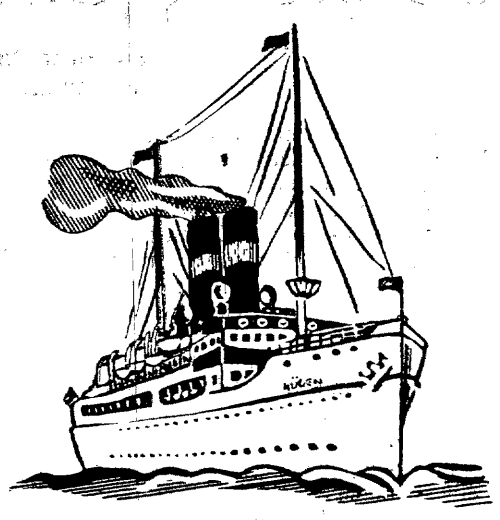
A-L. «ARIADNE»

5. ja 6. ekskursioon

Valamo
KLOOSTRISSE

Üle Helsingi, sealt raudteel üle Viipuri, Lahdenpohja, sealt Laadoga järvel kloostri aurikuga

Valamo saarele Soomes

A-L. «RÜGEN»

23.—31. juulil

Väljasõit Tallinna sadamast 23. VII, kell 10 homm. luksusaurik „Ariadne" salongkl.

Osavõtt Kr. 32.—

16.—25. augustil

Väljasõit Tallinna sadamast 16. VIII, kell 10 homm. luksusaurik „Rügen'i" salongkl.

Osavõtt Kr. 33.50

Osavõtumaksu hulka arvatud:

1) Sõit sinna ja tagasi. 2) Helsingis linnaga tutvunemine, peatus turistide kodus. 3) Kloostri toit 2 korda päevas 4) Ööbimine kloostri võõrastemajas (4—10 isikut toas). 5) Kogu päev kuum vesi tee ja kohvi jaoks. 6) Kloostris väljasõidud skittidesse erasaartel. 7) Viiburis lühikene peatus ja linnaga tutvunemine. 8) Pakkide transport (2 pakki isiku peale)

Soovijail kolmekroonise juuremaksu eest tagasisõit üle Imatra (5-tunniline peatus), Imatralt autobusega Vallinkoski'le (suurim soome loomulik kosk). Päevane peatus Helsingis. Lõunasöök klaaspalees. Ööbimine turistide kodus. Hommikul kohvi

Sõit magamisvagunis Kr. 2.50 (Smk. 30) üks ots □□□ Eritasu eest võib Valamos saada üksikuid tube. Kloostris on ka restoran ja toiduainete kauplus □□□ Soovijail võimalik jääda kloostrisse kauemaks või lahkuda varem □□□ Sõiduloaks Eesti kodanikkudel on vaja ainult «Reisikaart», mille saab kohalikust politseijaoskonnast □□□ Registreerimine, osavõtukaardid: raam.-kpl. «Püramiid», Voorimehe 1, Raekoja platsil, kella 9—5. Sealsamas eksk. korrald. isiklikult 3—½5-ni □□□ Raha saata võib ka V. Tirmani posti jooksv. arvele nr. 696, Tallinn □□□ Ekskurs. korrald. V. Tirman, V. Ameerika 50—11, Tallinn (kl. 5—7)

MAJAOMANIKUD!

Lastes meie poolt ära vedada pühkmed, võite kaotada oma hoovilt haiseva pühkmekasti ja sellega ühes ka rotid ja kärbsed

Kinnised pühkme-anumad. 1—6 korda nädalas tühjendamine. Alates kr. 1.50 kuus

Tallinna pühkmevee ettevõte
„Sanitas"
Pärnu mnt. 6. Tel. 449-17

Pleki- ja vasesepa töökoda
J. Eek & J. Sirk
Tallinn, Dunkri tän. 2. Tel. 434-08.
Plekk-katuste katmine, parandus ja värvimistööd.
Tehakse nikeldamise- ja vasetöid, elektriarmatuure joonistuste järgi, aknailustusi. Elektri šveisimine jne.

Värvid, värnits, tapeedid
ja igasugused
maaritarbed
T.-Ü. MAJA
Estonia p. 25.
Uusi tapeedi-mustreid
Belglast kohale jõudnud.

Ü-K.
EESTI RAHVAPANK
Tallinn, S. Karja 19. Tel. 425-55.
Toimetab kõiki pangaoperatsioone. Ostab ja müüb väliseraha ja igasuguseid kindlaprotsendilisi väärtpabereid.

Traatvõrke
karusloomade-kasvatajatele, aedade piiramiseks, krohvimiseks ning mitmesuguseid sõela- ja kaitsevõrke walmistab
A. Palvar, (A. Paalberg)
traatvõrgu- ja mööbliwedrutööstus
Tallinn, Imanta tänaw 23 Telefon 438-07

Kiire ja asjatundlik
akkumulaatorite
laadimine ja parandus.
Dünamode
ja mootorite punumised ja igasugused parandused.
Elektromehaanika töökoda
J. MIHKLSON,
Sakala tn. 47. — Tel. 481-42.

Müüa suurel ja väikesel arvul
kõnniteekive.
Jakobsoni tän. 28—4, telef. 300-49.

Kuulutage Pealinna Teatajas

„Külvaja" trükk, Tallinn, Rataskaevu 6, tel. 450-67